

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové, soudce zpravodaje JUDr. Tomáše Langáška a soudce JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **V. M.**, zastoupeného JUDr. Ondřejem Tošnerem, Ph.D., advokátem, se sídlem Slavíkova 1568/23, Praha 2, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské náměstí 2, Praha 1, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. října 2014, č. j. MHMP 1441839/2014, **za účasti: I) Z. N., II) D. N.**, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. srpna 2015, č. j. 10 A 189/2014 - 42,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 31. srpna 2015, č. j. 10 A 189/2014 - 42, a rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 20. října 2014, č. j. MHMP 1441839/2014, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti celkem 30 933 Kč k rukám zástupce žalobce JUDr. Ondřeje Tošnera do jednoho měsíce od právní moci rozsudku.
- III. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

**I.
Vymezení případu**

[1] Dne 9. března 2012 provedl Úřad městské části Praha 4, odbor stavební (dále též „stavební úřad“) kontrolní prohlídku rodinného domu žalobce. Zjistil, že u domu byla provedena na úrovni prvního nadzemního podlaží jednopodlažní zděná přístavba půdorysného tvaru L o zastavěné ploše cca 63 m² s plochou střechou, obsahující prádelnu a úklid, chodbu, sklep, spíž, místnost pro zahradní nábytek a zahradní náčiní (dále též „sporná přístavba“). Žalobce uvedl, že sporná přístavba byla vybudována někdy kolem roku 1980 a že on již dům

v tomto stavu koupil. Přístavbu vyhodnotil stavební úřad jako nepovolenou, neboť neodpovídala poslední ověřené projektové dokumentaci žalobcova domu, tedy stavu podle povolení ze dne 6. února 1974, č. j. výst. 448/74, a nebyla povolena ani později. Stavební úřad proto zahájil řízení o odstranění sporné přístavby. Žalobce požádal dne 3. září 2012 o její dodatečné povolení a stavební úřad řízení o odstranění stavby přerušil. Proti možnosti dodatečného povolení sporné přístavby brojili v řízení zejména žalobcovi sousedé (nyní osoby zúčastněné na řízení). Protože žalobce nedoplnil ve stanovené lhůtě k žádosti požadované podklady (zejména požárně bezpečnostní řešení objektu, které by zohlednilo snížení odstupů od sousedních staveb), stavební úřad řízení o dodatečném povolení stavby usnesením ze dne 7. ledna 2014 zastavil a pokračoval v řízení o odstranění stavby. Žalobce sdělil stavebnímu úřadu dopisem ze dne 11. února 2014, že nechá vypracovat a předloží úřadu nové požárně bezpečnostní řešení přístavby i s novým závazným stanoviskem hasičského záchranného sboru, avšak neučinil tak až do 9. června 2014, kdy stavební úřad nařídil žalobci stavbu odstranit rozhodnutím č. j. P4/049983/14/OST/VLKL.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí stavebního úřadu odvolání datované 27. června 2014. V něm namítl, že sporná přístavba byla aprobována souhlasem se změnou v užívání stavby, který mu stavební úřad vydal dne 10. března 2008 a jímž mu povolil změnu v užívání prvního nadzemního podlaží rodinného domu na kadeřnictví a manikúru. V textu souhlasu se sice uvádí pouze to, že stavba dvou pokojů, jídelny, kuchyně, koupelny v prvním nadzemním podlaží nadále bude užívána jako kadeřnictví a manikúra (a jeden z pokojů v podkroví nově jako kuchyň), to vše bez stavebních úprav, avšak v projektové dokumentaci k tomuto souhlasu ověřené stavebním úřadem je podle žalobce sporná přístavba zakreslena včetně nového způsobu využití. Dále žalobce v odvolání upozornil, že znovu požádal stavební úřad o dodatečné povolení sporné přístavby, a to dne 26. června 2014 (tedy den před vyhotovením svého odvolání). Žalovaný nicméně žalobci nedal za pravdu a rozhodnutím označeným v návěti pouze upřesnil výrok rozhodnutí stavebního úřadu o nařízení odstranění stavby. Žalobce nebyl úspěšný ani s následnou žalobou podanou k Městskému soudu v Praze (dále též „městský soud“). Městský soud vyhodnotil v rozsudku označeném v návěti žalobcovy námitky jako nedůvodné. Souhlas ke změně v užívání stavby nelze podle městského soudu považovat za povolení ke změně stavby a odvolací orgán nebyl povinen přerušovat odvolací řízení na základě (opakované) žádosti o dodatečné povolení sporné přístavby, neboť žalobce ji podal až po skončení řízení o odstranění stavby na prvním stupni.

II.

Kasační stížnost a řízení o ní

[3] Proti výše uvedenému rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost. V ní znovu zopakoval své dvě stěžejní námitky, totiž že sporná přístavba byla povolena souhlasem stavebního úřadu, na základě něhož došlo ke změně užívání stavby prvního nadzemního podlaží rodinného domu na kadeřnictví, a dále že odvolací řízení o odstranění stavby mělo být přerušeno na základě stěžovatelovy (v pořadí druhé) žádosti o dodatečné povolení stavby. K první námitce stěžovatel uvádí, že pokud stavební úřad považoval za potřebné řešit existenci sporné přístavby, měl tak učinit již v době, kdy vedl řízení o změně užívání stavby rodinného domu stěžovatele v roce 2008. Namísto toho stavební úřad ověřil svým razítkem jako přílohu povolení ke změně užívání stavby výkres prvního nadzemního podlaží, kde je sporná přístavba zakreslena, jak stěžovatel doložil městskému soudu. Stěžovatel proto důvodně předpokládal, že též stavební úřad nemůže naříditi odstranění této přístavby. Stěžovatel podotýká, že případný rozpor mezi textem povolení a ověřenou stavební dokumentací nemůže jít k jeho tíži. Žalovaný se nadto podle něj dopustil pochybení tím, že si zmíněné ověřené výkresy pro potřeby posouzení věci od stěžovatele ani od stavebního úřadu nevyžádal.

pokračování

[4] Ke druhé námitce stěžovatel uvedl, že je třeba vycházet ze znění stavebního zákona před novelou provedenou zákonem č. 350/2012 Sb. Stavební úřad měl proto řízení na základě žádosti o dodatečné povolení stavby přerušit bez ohledu na to, v jaké fázi řízení byla žádost podána či zda byla podána ve stanovené lhůtě. Upozorňuje, že tomuto postupu nebránila ani překážka věci rozhodnuté, neboť jeho první žádost nebyla meritorně posouzena a zamítnuta, nýbrž řízení o ní stavební úřad zastavil pro nedoplnění podkladů.

[5] Stěžovatel požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, této žádosti Nejvyšší správní soud vyhověl usnesením ze dne 10. listopadu 2015 č. j. 6 As 230/2015 - 17.

[6] Ke kasační stížnosti se vyjádřily společně obě osoby zúčastněné na řízení, jež jsou stěžovatelskými sousedy. Poukázaly na to, že stěžovatel jen opakuje argumenty, jež neobstály před městským soudem, a že kasační stížnost je tak jen dalším krokem k prodlužování nezákonného stavu, který trvá již od roku 2008. Nepovolená přístavba stěžovatelova domu, donedávna užívaná jako provozovna manikúry s dopady na sousedství, údajně osoby zúčastněné na řízení již několik let omezuje ve výkonu vlastnického práva k sousednímu pozemku. Stavební úřad jim odmítá vydat rozhodnutí o umístění stavby na tomto pozemku, jelikož sporná přístavba je až na společné hranici a znemožňuje tak zástavbu pozemku osob zúčastněných na řízení dle projektu, který je v souladu s územním plánem, vyhláškami obce i stavebními předpisy.

[7] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III.

Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud shledal, že podmínky řízení jsou splněny, a kasační stížnost vyhodnotil jako přípustnou. Nejvyšší správní soud poté kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že je zčásti důvodná.

[9] V prvním bodě Nejvyšší správní soud stěžovateli za pravdu dát nemůže. Souhlasu vydanému stavebním úřadem dne 10. března 2008 nelze přiřknout takové účinky, jaké si přeje stěžovatel, totiž že by mohl nahradit (dodatečně) stavební povolení. Vyplývá to již ze samotného označení tohoto aktu stavebním úřadem, které zní „souhlas se změnou v užívání stavby“ a odpovídá tak úpravě v § 127 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění účinném v rozhodné době; na citované ustanovení se také výslovně odvolává. Stavební úřad tak nemohl již z povahy věci souhlasit s ničím více, než jen se změnou v užívání stávající povolené stavby. Tomu ostatně odpovídá i text souhlasu, který pojednává pouze o změnách ve využití jednotlivých místností rodinného domu stěžovatele v rozsahu odpovídajícím stavební dokumentaci z roku 1974. Stěžovatel má samozřejmě pravdu v tom, že pokud předložil stavebnímu úřadu k žádosti o souhlas se změnou užívání stavby dokumentaci, v níž byla jako stávající stav zakreslena též sporná přístavba, tak v ideálním světě by stavební úřad měl porovnat předloženou dokumentaci se svým archivem a případné zjištěné nesrovnalosti neprodleně řešit. Při realistickém pohledu je však zřejmé, že není v silách stavebního úřadu takovéto preventivní šetření provádět v rámci každého řízení, jež vede. Jestliže stavební úřad řešil otázku změny v užívání stavby, je vcelku pochopitelné, že se předloženými podklady zabýval pouze v nezbytně nutném rozsahu a jen z toho pohledu, zda odůvodňují vydání požadovaného souhlasu.

[10] I kdyby bylo prokázáno, že stavební úřad ověřil přeloženou dokumentaci i se spornou přístavbou, stěžovatel z toho pro sebe nemůže dovozovat žádná práva stran legalizace nepovolené přístavby. Text souhlasu se změnou v užívání stavby se striktně omezuje

jen na rodinný dům samotný bez sporné přístavby. O rozporu mezi textem rozhodnutí a ověřenou stavební dokumentací a možností jeho výkladu ve prospěch žadatele by mělo smysl uvažovat snad jedině, pokud by stavební úřad odsouhlasil změnu samotné stavby (tedy změnu stavebního charakteru) a panovaly by pochybnosti o tom, co vše jeho souhlas pokrývá. Jestliže však stavební úřad projevil souhlas pouze se změnou v užívání stavby, pak žádným myslitelným způsobem nelze dovodit, že by tím aproboval též dříve uskutečněnou přístavbu vybudovanou bez potřebného povolení. K takovým účelům institut souhlasu se změnou v užívání stavby neslouží. Úřední povolení ke změně stavby (nejde-li o změnu, jež žádnou formu povolení nevyžaduje) lze udělit pouze zákonem předvídanými formami – u plánované změny dokončené stavby stavebním povolením (§ 115 stavebního zákona), resp. ve stanovených případech některým ze zjednodušených postupů, u plánované změny rozestavěné stavby povolením změny stavby před dokončením (§ 118 stavebního zákona), u již provedené změny dokončené stavby – jako tomu bylo v tomto případě – dodatečným stavebním povolením (§ 129 stavebního zákona). Souhlas se změnou užívání stavby podle § 127 stavebního zákona nemůže být povolením změny stavby samotné. Tím méně pak může představovat dodatečné stavební povolení změny stavby, jež byla v době jeho vydání již realizována; vždyť dodatečné stavební povolení ani nelze podle aktuální judikatury vydat v samostatném řízení, nýbrž pouze v rámci řízení „vloženého“ do řízení o odstranění stavby (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. srpna 2015 č. j. 2 As 166/2015-33). Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že sporná přístavba je podle dosavadních skutkových zjištění stavbou nepovolenou a stavební úřad tak správně vedl řízení o jejím odstranění. Ani stavební dokumentace zahrnující spornou přístavbu, označená jako příloha rozhodnutí o změně užívání stavby, s razítkem stavebního úřadu, by na tomto závěru nemohla ničeho změnit.

[11] Stěžovatelova kasační stížnost je však důvodná v druhém bodě. Žalovaný správní orgán i městský soud vyšly z toho, že žádost o dodatečné stavební povolení podaná až po vydání prvostupňového rozhodnutí o odstranění stavby, avšak ještě v rámci odvolacího řízení, již nemůže mít účinky předvídané stavebním zákonem, totiž přerušení řízení o odstranění stavby. Tento názor však není správný. Vyjít je třeba z textu ustanovení § 129 odst. 3 stavebního zákona ve znění účinném do 31. prosince 2012, neboť – jak správně upozornil stěžovatel – řízení zahájené již v roce 2012 nebylo k tomuto datu pravomocně skončeno, tudíž je stavební úřad i žalovaný správní orgán musely dokončit podle dosavadních předpisů (srov. čl. II odst. 14 zákona č. 350/2012 Sb.). Předmětné ustanovení stavebního zákona znělo (zvýraznění doplněno): „*U stavby prováděné či provedené bez rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu vyžadovaného tímto zákonem anebo v rozporu s ním, stavební úřad zahájí řízení o jejím odstranění. Pokud přijde o stavbu uvedenou v odstavci 2, stavebník nebo vlastník požádá o její dodatečné povolení a předloží podklady ve stejném rozsahu jako k žádosti o stavební povolení, stavební úřad přeruší řízení o odstranění stavby a vede řízení o podané žádosti; v tomto řízení postupuje podle § 111 až 115. Bude-li stavba dodatečně povolena, řízení o odstranění stavby zastaví.*“

[12] První otázka, kterou si musel Nejvyšší správní soud zodpovědět, zněla, zda k přerušení řízení o odstranění stavby podle citované právní úpravy postačovalo pouhé podání žádosti, nebo zda by žádost musela být od počátku doprovázena „podklady ve stejném rozsahu jako k žádosti o stavební povolení“. Nejvyšší správní soud dospívá k závěru, že k přerušení řízení postačovalo podle aplikovatelné právní úpravy pouhé podání žádosti o dodatečné stavební povolení s tím, že neúplnou žádost musí stavebník doplnit k výzvě úřadu dle ustanovení § 45 odst. 2 správního řádu, obsahující přiměřenou lhůtu. Ostatně i stavební úřad v daném řízení ve shodě s tímto právním názorem postupoval, jelikož na základě první stěžovatelovy žádosti o dodatečné povolení stavby řízení přerušil a vyzval je k doplnění chybějících, resp. náhradě nevyhovujících dokladů. Lze doplnit, že k obdobnému výkladu vede stavební úřady i veřejný ochránce práv [viz např. jeho zprávu o šetření ze dne 10. srpna 2011 sp. zn.: 1565/2011/VOP/DS, kde konstatoval: „*Jedním z možných výkladů tohoto ustanovení*“

pokračování

je konstatování, že zákonodárce umožňuje černému stavebníkovi dodatečně povolit černou stavbu pouze v případě jeho výrazné, rychlé a bezchybné aktivity, když jej nutí, aby ve lhůtě, v níž by jinak dle správního řádu mělo být dokončeno správní řízení (viz § 71 správního řádu – maximálně 60 dnů), podal nejen žádost, nýbrž i předložil podklady v plném rozsahu. Dle takového přísného výkladu, není-li žádost sama o sobě úplná či není-li doplněna o zákonem stanovené přílohy, se tímto řízením o odstranění stavby nepřerušuje a řízení o dodatečném povolení stavby se takto neúplnou žádostí vůbec nezabývá. Tento restriktivní právní názor, opírající se o ryze gramatický výklad, nezastávám, neboť se mi jeví absurdním. Poněkud rozšiřujícím výkladem (opírajícím se zejména o zákonný odkaz na plný postup dle ustanovení § 111 – § 115) lze dospět k závěru pro černého stavebníka poněkud příznivějšímu, že také podáním neúplné žádosti lze řízení o odstranění stavby překloupat v řízení o dodatečném povolení stavby, přičemž neúplnou žádost musí stavebník doplnit k výzvě úřadu dle ustanovení § 45 odst. 2 správního řádu, obsahující přiměřenou lhůtu. I v rámci tohoto volnějšího výkladu je však třeba zdůraznit, že je to černý stavebník, kdo jednal v rozporu se zákonem, a je tedy nutné po něm vyžadovat maximální součinnost. V rámci takového chápání pozice černého stavebníka je také nutno činit správní uvážení ohledně stanovení „přiměřené lhůty“. Za přiměřenou, v souladu s názorem krajského úřadu, považují lhůtu 3 až 4 měsíců, a to s ohledem na nutnost obstarání projektové dokumentace stavby, geometrického zaměření stavby či případně dalších podkladů požadovaných stavebním zákonem.“].

[13] Druhá otázka pak zní, zda lze žádost o dodatečné stavební povolení podat až v průběhu odvolacího řízení. Z textu vykládaného ustanovení samotného nevyplývá žádná lhůta pro podání takovéto žádosti. Proto Nejvyšší správní soud již dříve dovodil, byť pouze nad rámec nutného odůvodnění (jako *obiter dictum*), dva zásadní závěry: a) lhůta stanovená stavebním úřadem k předložení podkladů k žádosti o dodatečné stavební povolení není lhůtou propadnou, tudíž lze nepředložení požadovaných dokumentů napravit i po uplynutí této lhůty, a b) žádost o dodatečné povolení stavby může stavebník podat kdykoli v průběhu řízení o odstranění stavby, a to i během řízení odvolacího (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. února 2006 č. j. 7 As 21/2005-111 a ze dne 19. března 2008 č. j. 6 As 38/2007-146).

[14] Ve světle textu zákona a citované prejudikatury, kterou městský soud pominul, se pak jeho závěry jeví jako nepřesvědčivé. Městský soud prakticky uvedl jen tolik, že „po ukončení řízení o odstranění stavby ... nelze opakovanou žádost o dodatečné povolení stavby připustit, neboť již nezbývá řízení, jež by mohlo být ze zákonem předvídaného důvodu přerušeno“. Řízení odvolací však tvoří s řízením prvostupňovým jeden celek, který končí teprve nabytím právní moci odvolacího rozhodnutí (z oblasti stavebního práva srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. února 2007 č. j. 3 As 63/2006-136), tudíž nelze bez přesvědčivého odůvodnění vyloučit možnost přerušování řízení o odstranění stavby i ve fázi odvolací. Stejně tak argumentace žalovaného v napadeném správním rozhodnutí nemůže obstát, neboť žalovaný v ní volně směšuje časově omezenou možnost žalobce jako účastníka řízení vyjádřit se ke shromážděným podkladům podle § 36 odst. 1 správního řádu a možnost podání žádosti o dodatečné povolení stavby podle § 129 odst. 3 stavebního zákona v rozhodném znění. Nejvyššímu správnímu soudu tak nezbylo, než obě citovaná rozhodnutí pro nesprávný právní názor zrušit, neboť neshledal důvody pro to, aby se odchýlil od své dosavadní judikatury.

[15] Jen pro úplnost Nejvyšší správní soud upozorňuje, že platné znění stavebního zákona (po novele provedené zákonem č. 350/2012) obsahuje již v § 129 odst. 2 nový text, který může představovat určité zpřísnění vůči žadatelům o dodatečné stavební povolení (zvýraznění doplněno): „Pokud stavebník nebo vlastník stavby požadává ve stanovené lhůtě o její dodatečné povolení, stavební úřad přerušuje řízení o odstranění stavby a vede řízení o podané žádosti.“

[16] Nejvyšší správní soud dále považuje nad rámec nutného odůvodnění za potřebné své výše uvedené úvahy poněkud rozvinout. Oba výše citované rozsudky, v nichž Nejvyšší správní soud dovozoval, že lze podat žádost o dodatečné povolení stavby až v odvolacím řízení,

se týkaly situace, kdy žalobce nepodal takovou žádost vůbec, resp. ji ve stanovené lhůtě nedoplnil o požadované podklady. Nejvyšší správní soud pak čistě teoreticky uvažoval nad tím, do kdy mohl ještě žalobce účinně k takovému kroku přistoupit. Nejvyšší správní soud nicméně dosud neřešil situaci, kdy žalobce podává žádost o dodatečné stavební povolení opakovaně, jako tomu bylo v daném případě. Pokud by se jednalo o zjevné zneužití práva a obstrukci, nelze jistě ponechat správní orgán tváří v tvář takovému jednání zcela bezbranným. V takových situacích je na místě, aby stavební úřad, resp. odvolací orgán, uvážil, zda jsou dány důvody pro přerušování řízení, a v případě, že by podání opakované žádosti bylo zcela zjevně účelové a jeho hlavním cílem by bez pochybností bylo jen zdržovat řízení o odstranění stavby, mohl by úřad odmítnout řízení o odstranění stavby přerušit. Samozřejmě, jak zdůrazňuje dosavadní judikatura Nejvyššího správního soudu, argumentaci zneužitím práva je nutno užívat střídavě a uplatňovat ji „nanejvýš restriktivně“ (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 27. května 2010 č. j. 1 As 70/2008-74), a to zejména, má-li se jednat o zneužití procesních práv (srov. rozsudek ze dne 4. května 2011 č. j. 7 Afs 4/2011-72). Přesto taková úvaha i v oblasti procesní myslitelná je (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. března 2008 č. j. 1 Afs 7/2008-91) a to i přímo ve vztahu k přerušování řízení (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. listopadu 2010 č. j. 11 A 13/2010-25; pro zajímavost lze uvést, že se k náhledu Městského soudu v Praze přiklonil též poradní sbor ministra vnitra ke správnímu řádu ve svém závěru č. 104/2011).

[17] Aniž by chtěl Nejvyšší správní soud jakkoliv předjímat postup žalovaného v novém odvolacím řízení, poukazuje na to, že určitou indicii svědčící o zneužití práva by (obecně) mohl představovat například fakt, že stěžovatel podá opakovanou žádost o dodatečné stavební povolení v poslední chvíli, prakticky souběžně s odvoláním. V úvahu by však bylo nutno vzít i další skutečnosti. Například v nyní řešeném případě není nová žádost o dodatečné povolení „holým“ podáním, nýbrž stěžovatel k ní přiložil stavební dokumentaci s novým požárně bezpečnostním řešením stavby (z dubna 2014) a novým kladným stanoviskem Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy (datovaným 21. května 2014) – tedy s doklady, kvůli jejichž absenci zastavil stavební úřad předchozí řízení o stěžovatelově žádosti o dodatečné povolení stavby. Časová souvislost nasvědčuje tomu, že stěžovatel si uvedené podklady obstarával již v době, kdy ještě běželo řízení o odstranění stavby před stavebním úřadem. Jistě lze namítnout, že stavební úřad vyšel stěžovateli maximálně vstřícně a poskytl mu dostatečný časový prostor pro podání nové žádosti, neboť své rozhodnutí o odstranění stavby poměrně dlouho odkládal (ve skutečnosti tak dlouho, že již porušil § 71 správního řádu upravující lhůty pro vydání rozhodnutí). Pouhá laxnost žadatele však k závěru o zneužití procesního práva nestačí, muselo by se jednat o nepochybně účelové a záměrně obstrukční jednání, jež nesměruje k zákonem předvídanému cíli [k subjektivnímu prvku zneužití práva srov. Prášková, H., in Pomahač, R. a kol. Veřejná správa za rozcestím (právní reflexe). Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta. Praha: 2013. 184 s., str. 55 - 68]. A i kdyby žalovaný k takovému závěru dospěl a obhájil ho věcně, musel by ještě obstát jeho procesní postup – svému rozhodnutí nepřerušovat řízení o odstranění stavby by musel dát formu usnesení a umožnit tak stěžovateli se proti němu bránit odvoláním (srov. výše citovaný poradní sbor ministra vnitra ke správnímu řádu ve svém závěru č. 104/2011). Tyto úvahy nad rámec nutného odůvodnění tak jen potvrzují fakt, že bylo nevyhnutelné zrušit společně s rozsudkem městského soudu též rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátit k dalšímu řízení, neboť jeho postup tak jako tak nemohl v soudním přezkumu obstát.

IV.

Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud uzavírá, že podle § 129 odst. 3 věta druhá stavebního zákona ve znění účinném do 31. prosince 2012 bylo přípustné podat žádost o dodatečné povolení stavby

pokračování

ještě i v odvolacím řízení v rámci řízení odstranění stavby. Odvolací orgán musel v takovém případě buď odvolací řízení přerušit a vyčkat, až stavební úřad rozhodne o žádosti o dodatečném povolení, nebo mohl – v případě zjevného obstrukčního postupu – rozhodnout usnesením o tom, že řízení o odstranění stavby se nepřerušuje a řízení o podané žádosti se nepovede (analogicky podle § 64 odst. 1 správního řádu v kombinaci s § 129 odst. 3 věta druhá stavebního zákona ve znění účinném do 31. prosince 2012).

[19] Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud zrušil nejen rozsudek městského soudu, ale též rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Pravomoc Nejvyššího správního soudu k současnému zrušení rozhodnutí správního orgánu není vázána na návrh stěžovatele. V daném případě je zřejmé, že rozhodnutí správního orgánu mělo být městským soudem pro nezákonnost zrušeno a že nepřichází v úvahu jakékoliv doplnění řízení či vypořádání dalších žalobních námitek městským soudem. Městský soud by s odkazem na tento rozsudek pouze přenesl závazný právní názor svým novým rozsudkem správnímu orgánu. Nejvyšší správní soud proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil kasační stížností napadený rozsudek městského soudu. Věc mu však nevrátil k dalšímu řízení, neboť podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. současně zrušil žalobou napadené rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy. Žalovanému také podle § 78 odst. 4 s. ř. s. věc vrací k dalšímu řízení, v němž je podle odstavce 5 téhož ustanovení vázán právním názorem v tomto rozsudku vysloveným.

[20] Nejvyšší správní soud tak je posledním soudem, který o věci rozhodl, proto musí rozhodnout též o náhradě nákladů celého soudního řízení. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s., aplikovaného na základě § 120 s. ř. s., má úspěšný stěžovatel právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce uhradil soudní poplatky ve výši 3 000 Kč za podání žaloby, 1 000 Kč za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě, dále 5 000 Kč za podání kasační stížnosti a 1 000 Kč za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti [položky 18, 19 a 20 přílohy k zákonu č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů]. Stěžovatel byl v obou stupních zastoupen advokátem. Pokud jde o úkony právní služby, soud vycházel ze skutečností zjevných ze soudního spisu. Za zastoupení v řízení před městským soudem přísluší odměna za tři úkony právní služby v plné výši: převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby a replika k vyjádření žalovaného [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] a dále za jeden úkon ve výši jedné poloviny, a to návrh na přiznání odkladného účinku žalobě [§ 11 odst. 2 písm. a) v kombinaci s § 11 odst. 3 advokátního tarifu]. Za zastoupení v řízení před Nejvyšším správním soudem přísluší odměna za jeden úkon právní služby v plné výši, a to sepsání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a dále za jeden úkon ve výši jedné poloviny, a to návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti [§ 11 odst. 2 písm. a) v kombinaci s § 11 odst. 3 advokátního tarifu]. Celkem jde tedy o čtyři úkony právní služby hrazené v plné výši a dva úkony ve výši jedné poloviny. Odměna v plné výši za jeden úkon činí podle § 7 bodu 5, aplikovaného na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, 3 100 Kč, odměna ve výši jedné poloviny pak 1 550 Kč. Podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu je třeba k odměně za každý úkon přičíst 300 Kč na úhradu hotových výdajů. Celkem se tedy jedná o částku 17 300 Kč odpovídající nákladům na právní zastoupení stěžovatele. Protože zmocněný advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tento nárok o částku 3 633 Kč odpovídající dani ve výši 21 %, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Celkové náklady řízení pro žalobce tedy představuje částka 30 933 Kč.

[21] Pokud jde o osoby zúčastněné na řízení, Nejvyšší správní soud, stejně jako Městský soud v Praze, jim v řízení neukládal žádné povinnosti, z jejichž plnění by jim mohly vzniknout náklady.

Žádná z osob zúčastněných na řízení také nenavrhla, aby jí soud přiznal náhradu jiných nákladů řízení z důvodů hodných zvláštního zřetele (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. ledna 2016

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu